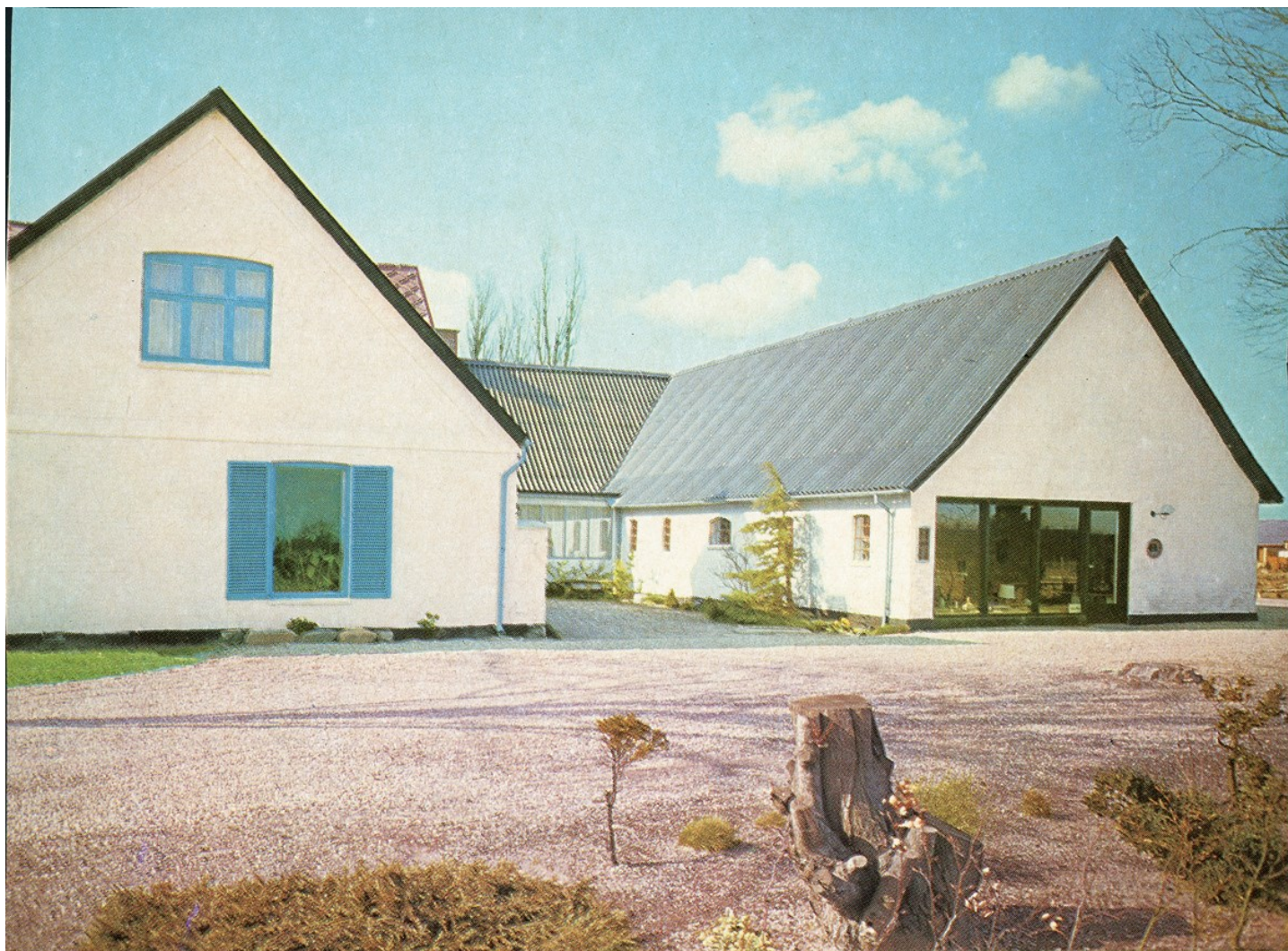

Fra grise- hus til keramiker- værksted

Det er måske meget godt, at man aldrig siden rigtig hørte noget til begrebet »den duftende keramik«, som var på tale for nogle år siden. En keramiker søgte patentbeskyttelse for en metode, hvorved han kunne fremstille den slags – dameknapper med for eksempel rosenduft og, nå ja, hvorfor ikke? – sparegrise med grise-lugt! Metoden hævdedes at være enkel. Parfume af en nøje beregnet konsistens skylle gydes i det forglødede ler og virke gennem åbninger i glasuren. Perspektivet forekommer mig forfærdeligt.

Tænk om keramikerparret Else og Henry Nielsen i Pårup ved Odense, bosat i en tidligere bondegård med værksted og butik i de oprindelige stalde, lavede keramik af den slags med duft à la buko, hest, får og so? Komplikationerne kunne blive forfærdelige for den distræte, om hun eller han anbragte en orchidé eller et par dejligt duftende roser i en vase med den forkerte bouquet.

Nielsen har slået sig ned ved den gamle kongevej,

side 8 ➔

Fra grise- hus til keramiker- værksted

Moderne malerier, abstrakt jernskulptur og et gammelt ur går fint i spænd.

Daglig- og spisestue er adskilt af en murstensbue.

Rugårdsvej, mellem Odense og Middelfart. Tidligere havde de et lille, moderne hus en kilometer derfra, nær Pårup kirke, men så fandt kommunen på at forlægge vejen forbi huset 3-400 meter vestligere og dermed blev værkstedets daværende beliggenhed brat forvandlet til, hvad Henry Nielsen kort betegner som ødemark. Det er nu omkring to år siden.

- Vi var med andre ord i en svær knibe, for vort lille udstillingshus ud til vejen havde været et ganske godt aktiv, fortæller keramikeren, og det var netop vejen, vi dengang levede af. Folk, som kom forbi, så udstillingen og faldt ind og så på tingene. Nu har dette ændret sig, for nu ved de, hvor vi bor samtidig med, at vi har sporet en tendens imod, at mange hellere vil give en lille gave, de selv har valgt end flygtige ting som en buket eller en flaske vin. Vi hørte, at denne ejendom, en tidligere gård, som blev gartneri, var til salg med stuehus og udlænger, efter at jorden var taget fra til byggeri af parcelhuse. Vort »tilliggende« er nøjagtig 1800 kvadratmeter, hvad der ganske vist også må siges at være en pæn, stor grund. Handelen kom hurtigt i stand. Stuehuset var allerede moderniseret. Dets tidligere fem stuer var blevet til en meget stor vinkelstue med en muråbning mellem den egentlige spisestue og dagligstuen, og et stort køkken var indrettet, ligesom der var lavet gode værelser i tagetagen. Men udhusene lå hen næsten som

på landbrugets tid. Nok var båsene pillet ned, men foder- rummet og foderlemmene eksisterede endnu. Det, vi i første omgang gik i gang med, var dels fjernelsen fra stuehustaget af en mægtig slam- og fugtfuldt dyne af rådhusvin, men dernæst indretning af værksted og butik i de tidligere stalde. Og værkstedet blev godt og rummeligt, noget helt andet end vort første, som bare var på størrelse med et stort spisekammer.

Stuen er stor og lys og venlig med mange malerier på væggene af husets venner. Overalt ses gode keramiske arbejder: krukker, vaser, fader og abstrakte relieffer. Her og der også moderne jernskulpturer. Møblerne er nye og gamle imellem hinanden. Mormors chatol står op ad et moderne bord med hollandsk udtræk. På det ses farmors petroleumslampe, men mest dominerende i dagligstuerummet er et stort cirkelrundt bord belagt med kakler, lavet af fru Else Nielsen. Det er det kønneste, jeg har set i arten, og det vejer omtrent som en kvart elefant.

– Hvordan er det så for en husmor at flytte fra et lille, moderne og »hurtigt« hus til et gammelt af dette omfang, lyder det næste og helt naturlige spørgsmål til husets frue. Hun ler og svarer: – Vi havde så længe ønsket os meget mere plads og gerne under forhold som disse. Jeg har altså intet som helst at beklage mig over, men der er sandelig nok at gøre, fordi jeg også må passe kunderne. Det for os helt afgørende har været de langt bedre pladsforhold. Man kan blive så hurtigt træt, når pladsen er for snæver. Her har vi nok at stille fra os på, derfor sker her meget mere end i vort »gamle« hus. Vi kører ikke så hurtigt fast i det daglige, hvad enten det drejer sig om keramikken eller om husets vedligeholdelse.

Begrebet keramik er en gammel affære i menneskehedsens lange historie. Den begyndte som primitivt pottemageri og udviklede sig til en højt estimeret kunstart bl. a. med dekorativt sigte. Det er kun få år siden maleren og keramikeren Allan Schmidt afleverede en kæmpevæg i keramik til biblioteket i Horsens og mange andre moderne opgaver af den art kunne fremdrages. Men også i det ganske lille format har keramik dekorativ styrke.

Det er såmænd ikke så forfærdelig mange år siden, at en af vor tids store danske keramikere, Axel Salto, under en udstilling i Odense erklærede, at det at lave stentøj (hårdtbrændt keramik) er et drama, og Salto tilføjede, at alt levende jo engang bli'r til jord, men at jorden (leret) igen formes til skøbelige kar. Der er unægtelig en vis poesi i dette synspunkt, selv om vi jo nok hver for sig en tid endnu gerne vil have os frabedt udsigten til at skulle genopstå som sukkerskål.

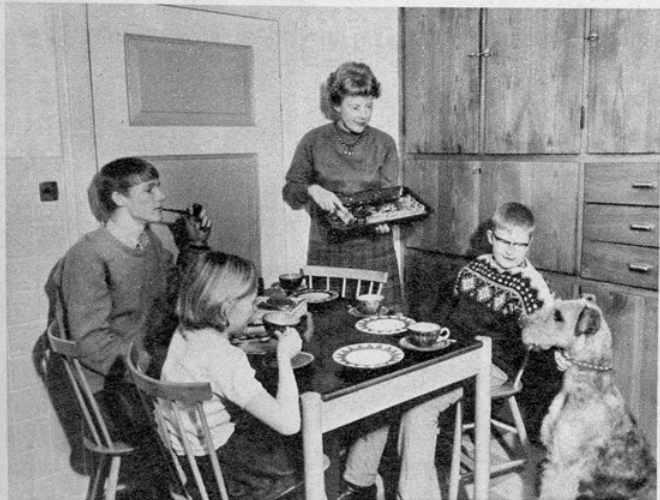
På spørgsmålet, om de synes at publikum i dag viser større interesse for keramik end for bare en halv snes år siden, svarer Henry og Else Nielsen enstemmigt: – Ubetinget ja! I dag evner mange flere at vurdere keramikken som et dekorativt element i hjemmet inklusive den abstrakte, som mange ikke turde gi' sig i kast med for bare ti år siden. Interessen er steget betydeligt for både lamper, fader og relieffer, kravene er blevet mere vidtspændende og folk ved nok, hvad de vil have, hvor der er meget at vælge imellem. Man møder ikke hos nær så mange, som køber keramik, den samme tilbageholdenhed over for det abstrakte motiv, som man mærker i folks forhold til moderne maleri.

– Hvorpå mener De, at dette beror?

– Det er meget svært at sige, men mon ikke det skyldes flere forhold. For det første er den keramiske struktur og stofvirkning helt umiddelbart tilgængelig og for det andet minder så meget i det abstrakte keramiske motiv, dets form og farve, om de mønstre, publikum finder i stenene på stranden og i marken. Derfor forekommer den abstrakte keramik dem måske mere »naturlig«. Endelig har man jo den udvej, dersom nogen stejler ved synet af en ting i et hjem, at man kan give ilden skylden. Der sker så meget mærkeligt under den keramiske brænding og lægfolk kan jo i hvert fald endnu dårlige end keramikeren forklare det for andre. Mange flere stiller sig til tåls med, at sådan er det. Vel derfor forekommer det de mange lettere at være »moderne« i de keramiske elementer end i malerierne på hjemmets vægge. Og det er vi naturligvis kun glade for ...

★ ★ ★

Børn og hund glæder sig til mors nybagte wienerbrød.

Keramikeren i arbejde i den fordums stald.

